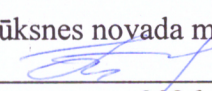

APSTIPRINU
Alūksnes novada muzeja direktore

Zanda Pavlova
2026.gada 26.janvārī

NOLIKUMS

Skolēnu pētniecisko darbu konkursam

“Ceļā uz BRĪVĪBU”

1. Vispārējie noteikumi.

1.1. Skolēnu pētniecisko darbu konkursu „Ceļā uz BRĪVĪBU” (turpmāk – Konkurss) organizē Alūksnes novada muzejs sadarbībā ar Alūksnes novada pašvaldības Izglītības pārvaldi un Alūksnes novada vēstures skolotājiem.

1.2. Konkursa mērķauditorija ir vispārizglītojošo izglītības iestāžu skolēni.

1.3. Konkursam iesniedzamie darbi veltīti BRĪVĪBAS idejas, tās nozīmes un izpausmju atklāsmei personību, ģimeņu vai dzimtu dzīvesstāstu un vēsturiskās pieredzes kontekstā.

1.4. Konkursa darbos iespējams pētīt konkrētu cilvēku vai personību dzīvesstāstus un viņu darbību BRĪVĪBAS vārdā, analizējot indivīda rīcību, izvēles un ieguldījumu vēsturisko notikumu kontekstā. Pētījumi var tikt veikti par dažādiem Latvijas vēstures tematiskajiem lokiem vai to atsevišķiem aspektiem, tostarp Latvijas Neatkarības karu, Otro pasaules karu un tā norisi Latvijā, totalitāro režīmu represijām (deportācijām, izsūtījumiem, ieslodzījumu nometnēs u. c.), nacionālās pretošanās kustību un disidentu darbību, kā arī Trešās atmodas procesiem un ceļu uz Latvijas neatkarības atjaunošanu.

2. Konkursa mērķis.

2.1. Veicināt skolēnu pilsoniskās apziņas, vēsturiskās atmiņas un piederības sajūtas Latvijai stiprināšanu, attīstot izpratni par BRĪVĪBAS idejas nozīmi dažādos vēstures posmos.

2.2. Rosināt skolēnus apzināties demokrātijas vērtības, cilvēktiesības un indivīda atbildību sabiedrības priekšā.

2.3. Attīstīt skolēnu pētnieciskās, analītiskās un radošās prasmes, sekmējot patstāvīgu darbu ar vēstures avotiem, to analīzi un interpretāciju, kā arī iegūto secinājumu radošu prezentēšanu.

3. Konkursa uzdevumi:

3.1. Veicināt interesi par Latvijas un pasaules vēstures notikumiem, kas saistīti ar BRĪVĪBAS izcīnīšanu, zaudēšanu un atjaunošanu.

3.2. Attīstīt skolēnu pētnieciskās prasmes:

- patstāvīgi izvēlēties tēmu;
- formulēt pētījuma mērķi un jautājumus;
- atlasīt un analizēt rakstiskos, vizuālos un mutvārdu avotus;
- kritiski izvērtēt informācijas ticamību un nozīmīgumu.

3.3. Sekmēt izpratni par vēstures notikumu ietekmi uz indivīda un sabiedrības likteņiem, veicinot empātiju un cieņu pret vēsturisko pieredzi.

3.4. Pilnveidot prasmes strukturēti, argumentēti un akadēmiski korekti izklāstīt domas, ievērojot latviešu valodas normas un pētnieciskā darba ētiku.

3.5. Attīstīt radošo pašizpausmi, izvēloties daudzveidīgus izteiksmes veidus pētnieciskā darba prezentēšanai.

3.6. Veicināt sadarbību starp skolēniem, pedagogiem, izglītības iestādēm un sabiedrību.

4. Konkursa dalībnieki.

4.1. Konkursā piedalās:

- 1. grupa – 7.–9. klašu skolēni;
- 2. grupa – 10.–12. klašu skolēni.

4.2. Darbi izstrādājami individuāli vai grupā (līdz 3 skolēniem).

4.3. Grupas darbā skaidri jānorāda katra dalībnieka ieguldījums.

5. Norises vieta.

Konkursa noslēguma pasākums un darbu prezentācija notiek 2026. gada 25. martā plkst. 10.00 Alūksnes novada muzejā (adrese: Pils iela 74, Alūksne, LV-4301).

6. Darbu iesniegšanas termiņš:

6.1. Konkursa darbs sastāv no:

- **pētnieciskās daļas;**
- **radošās daļas** (video, prezentācija, zīmējums, kolāža, eseja, dzejolis, dziesma u. c.).

6.2. Pētnieciskā daļa jāiesniedz līdz **2026. gada 20. martam**: elektroniski uz e-pastu: muzejs@aluksne.lv vai klātienē Alūksnes novada muzejā.

6.3. Radošā daļa iesniedzama konkursa norises dienā.

6.4. Pētnieciskā darba eksemplārs paliek Alūksnes novada muzeja rīcībā. Par radošā darba saglabāšanu muzejs vienojas ar autoru individuāli.

7. Darba noformējums.

7.1. Darba struktūra:

- Titullapa
- Ievads
- Darba pamatdaļa
- Secinājumi
- Izmantoto informācijas avotu saraksts
- Pielikumi

7.2. Darbā jāievēro akadēmiskā godīguma principi. Plaģiāts nav pieļaujams.

7.3. Darbā jāievēro personas datu aizsardzība; izmantojot mutvārdu liecības vai personīgus arhīvus, jānodrošina informācijas avotu korekta norāde.

Titullapa

Norādīts:

- skolas nosaukums,

- darba nosaukums,
- darba autora vārds, uzvārds un klase,
- darba vadītāja amats, vārds un uzvārds,
- vieta un gads (lapas apakšā).

Ievads

- pamatota izvēlētā darba temata aktualitāte un nozīme,
- formulēts darba mērķis (ko ar šo darbu autors vēlas sasniegt), uzdevumi, kuru rezultātā plānots sasniegt mērķi.

Darba pamatdaļa

Darba pamatdaļā aprakstīti autora iegūtie rezultāti (skolēna pierādījumi, veiktie pētījumi, dati, to analīze, izmantotās pētījuma metodes)

Analizējot citu autoru darbus, nav pieļaujams plaģiāts (cita autora darba vai tā daļas uzdošana par savu), jāizvairās no vispārzināmiem apgalvojumiem un māksloti daiļskanīgām frāzēm.

Jāizvairās no 1. personas formu lietojuma (tas ir, *es, mēs*), jālieto 3. personas forma (piemēram, *autors konstatē ...*, *tiek analizēts ...*).

Ja tekstā iekļauts citāts, dots cita autora skaitliskais materiāls, tabulas, attēli, formulas, izklāstīti kādas personas uzskati vai viņa teiktais, pieminēts kāds zinātnieka pētījums vai raksts, jālieto atsauces- tekstā pēc citējuma apaļajās iekavās jāuzrāda citējamā dokumenta bibliogrāfiskās norādes pirmais elements (tas ir, autors vai nosaukums) un izdošanas gads, kā arī attiecīgās lappuses numurs, ja izmantots tiešs citējums. Piemēram-*(Kalniņa, 2024, 13.lpp.)*

Secinājumi

Atspoguļotas pētījumā iegūtās galvenās teorētiskās un praktiskās atziņas- secinājumi veido atbildi uz ievadā izvirzīto mērķi.

Izmantoto informācijas avotu saraksts

Bibliogrāfiskās norādes izmantoto informācijas avotu sarakstā tiek kārtotas secībā pēc latīņu alfabēta.

Bibliogrāfiskās norādes tiek uzrādītas tikai tiem darbiem, kuri tieši izmantoti darba tekstā.

Pielikums

Pievienoti tikai tie materiāli, kas patiešām ir svarīgi, un uz kuriem ir atsauces tekstā.

Iekļauti:

- dokumentu kopijas,
- vēstuļu, pierakstu kopijas,
- tabulas,
- kartes,
- fotogrāfijas vai to kopijas.

Pielikumi tiek numurēti un ievietoti darba beigās to pieminēšanas secībā darba pamatdaļā.

Darba tehniskais noformējums

Darbs rakstāms uz standarta izmēra A4 formāta lapām (tikai uz vienas puses), (fona) krāsa – balta.

No lapas malām ievērojami šādi teksta attālumi:

- teksta attālums no visām četrām lapas malām – 2,5 cm;
- rindstarpas intervāls – 1.0;
- lappuses ir jānumurē (apakšā pa vidu), numerāciju norāda, sākot no Ievada lappuses;
- jaunā lappusē jāsāk darba galvenās daļas, mazākās nodaļas un apakšnodaļas jāturpina rakstīt jau aizsāktā lappusē;
- vārdus virsrakstos neīšina un nepasvītro;
- darba nosaukuma un virsrakstu beigās neliek punktus.

Rakstot jāievēro:

- fonts –Times New Roman,
- burtu lielums tekstam – 12,
- burtu lielums virsrakstiem – 14 vai 16 (Bold),
- burtu krāsa – melna.

Darbā diagrammas, shēmas, zīmējumi, fotoattēli ir attēli, tiem apakšā jābūt numuram un nosaukumam, un tekstā uz to ir jābūt atsaucei, piemēram, *sk. 1.attēlu*.

Tabulas numuru raksta virs tās labajā stūrī, un tekstā uz to ir jābūt atsaucei, piemēram, *sk. 1.tabulu*. Tabulas nosaukumu raksta ar lielo burtu un centrē virs tabulas.

Fotogrāfija ir oriģinālattēls, tāpēc iekavās jānorāda tās autors un nosaukums, iegūšanas avots, piemēram, *2.att. Alūksnes Jaunā pils. Foto autors A. Grīvnieks, foto no Alūksnes novada muzeja krājuma vai J. Bērziņa personīgā arhīva*.

Darbs jāiesniedz sastiprināts kopā. Darbs jāiesniedz arī elektroniskā formātā līdz 2026. gada 20. martam Alūksnes novada muzejā, e-pasts: muzejs@aluksne.lv.

Prezentācijas formātu (video, prezentācija, zīmējums, kolāža, dzejolis vai cits) autors izvēlas atbilstoši pētnieciskā darba prezentēšanas vajadzībām un savām radošajām interesēm.

8. Konkursa darbu vērtēšana.

8.1. Pētniecisko darbu prezentācija notiek dalībnieku izvēlētā prezentēšanas formā 2026. gada 25. martā Alūksnes novada muzejā.

8.2. Darbus vērtē vērtēšanas komisija, kuras sastāvā ir:

- Alūksnes novada muzeja pārstāvji;
- Alūksnes novada pašvaldības Izglītības pārvaldes pārstāvis;
- Alūksnes novada politiski represēto kluba „Sarma” pārstāvis;
- pieaicināts eksperts.

8.3. Darbu vērtēšana notiek divās daļās:

- Vērtēšanas kritēriji pētnieciskajam darbam: noformēšanas un pētnieciskā darba prasību lietojums, satura atbilstība, valodas lietojums, mērķa sasniegšana, tēmas aktualitāte;

- Vērtēšanas kritēriji radošajam darbam - prezentācijai: satura atbilstība, tehniskā izpildījuma kvalitāte, oriģinalitāte, prasme prezentēt savu veikumu.

8.4. Visi konkursa dalībnieki saņem diplomus un balvas. Katrā vecuma grupā dalībnieks ar augstāko punktu skaitu saņem specbalvu.

Papildu informācija par konkursu pieejama,
rakstot uz e-pastu: **muzejs@aluksne.lv**.